

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D. A. Tractatus De Privilegiis Ecclesiae

Zanchi, Lelio

Veronae, M. D. LXXXVI.

Centesimum Decimum Quartum Priuilegium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61627](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61627)

Centessimum Decimum Quartum Priuilegium.

- 1 **E**CCL^ESIA gaudet priuilegio. † Quòdeius
 2 vasa, & vestimenta, ac alia ad vsum, & ad cultu
 diuinum deputata, pignorari non debent; nisi
 ex necessitate, & rationabili causa. † Ideo nul-
 li p̄sbytero licet ornamenta Ecclesiastica lai-
 cis impignorare, nisi in summa necessitate, c.
 1. de pigno. & aliis caut. Ratio decisionis hæc esse potest, quia
 ea, quæ fuerunt in sacro vsu, ad manus laicorum venire non
 3 debent, vnde succedit regula iuris, in 6. † Semel Deo dica-
 tum non est ad vsus humanos vltius transferendum. Et hic
 4 animaduertendum quòd. † Præsens prohibitio non solum sa-
 cerdotes concernit, sed omnes clericos Ecclesiæ administra-
 tionem habentes, sed cõtra hanc prohibitionem videtur, tex.
 in cap. sine exceptione 12. q. 2. & optimus in cap. nulli de reb.
 5 Eccles. non alien. in illis habetur. † Quòd pro obseruantia
 alicuius contractus ex sola vtilitate vendi possunt res Eccle-
 siasticæ immobiles, pari passu mobiles res eã ad cultum diui-
 num destinatæ debent pignorari, quòd est minus, cum ex re
 vendita transferatur dominium in emptorem, l. 1. ff. de act.
 emp. & ibi Bar. Et res pignorata exigi potest, siue à sacerdote,
 qui rem pignoraui, siue ab eius hærede cap. ex præsentium de
 6 pign. Si † venditio fit, & fieri debet ex euidenti vtilitate pi-
 gnoratio fieret, ex voluntate, quod est cauendum, nam si tale
 priuilegium, vel talis permissio sacerdotibus, vel clericis con-
 cederetur, liberè sapius sacraria expoliata remanerent. Hinc
 7 est. † Quòd venditio conceditur propter vtilitatem, & pi-
 gnoratio propter necessitatem, & ita limitata est concessio.
 8 † Sed quæ sunt causæ necessariæ, sunt hæc, vt si p̄sbyteri
 ab infidelibus capti fuissent, tunc pro eorum redemptione,
 res destinatæ cultui diuino pignorari possunt, sed an hoc, ita
 indistinctè intelligi possunt, credo accedente etiam aliorum
 opinione hic, quòd hoc sit intelligendum, quando p̄sbyter
 alias non haberet vnde se redimere posset, arg. l. si quis. ff. de
 9 lib. agnos. ibi habetur. † Quòd quando filius habet artem,
 vel industriam, ex qua viuere potest, quòd tunc pater non te-
 10 netur decernere alimenta, eodem modo. † Cum Ecclesia
 fit eius

fit eius mater, Cardinal. in clem. 1. de summ. trin. non tene-
tur per eo expendere, nisi in subsidium, quod alia bona non
haberet, quid si detineretur in carceribus de mandato iudi-
cis, & non haberet unde solueret condemnationem dicen-
dum, q̄ idem si de eius morte timetur gl. in c. aurum 12. q. 2.
Hic est considerandum, quod loquitur de condemnatione cri-
11 minali, non autem civili, cum ex tali causa. † Si clericus non
haberet unde solvere suis creditoribus non debet excommu-
nicari, neque alio modo molestari, quia sufficit, ut præster
cautionem saltem iuratoriam de soluendo, cum venerit ad pin-
12 guorem fortunam cap. Odoardus. de solut. † Caveant igitur,
illi qui dant mutuam, vel vendunt præbyteris, hoc est quo-
dam clypeum, quod resistit exonerationi Schloppi, ut dici
solet, unde cum sit indetrimentum Animæ ipsi quoque ani-
maduertere debeat, ne eorum malitia, & iniquitate mu-
tent Cælum in Infernum, in quo nulla est redemptio, in dete-
stabile aliorum exemplum, ex causa igitur antedicta captiui-
tatis pignori Ecclesiasticæ res dari possent, ut in auth. de non
13 alien. rebus Eccles. s. his autem pænis. † Et pro alendis pau-
peribus, & hi sunt duo casus in quibus pignoriatio habet locum
12. q. 2. cap. aurum habet, & d. Auth. allegata, verum est,
quod pro alendis pauperibus res Ecclesiæ diltrahi, & alienari
possunt, quando aliter sustentari non possunt ita, quod famæ
non pereant, nisi Ecclesia eis subueniret, eo modo sicut sæpè
contingit, tempore guerræ, & si tanta necessitas non vrget.
14 † Non tenentur Ecclesiæ, nec hospitale subuenire, vltraquam
facere possunt, de redditibus propriis, unde tot sunt recipiendi
in hospitali, quot viuere possunt ex redditibus, ut not. in cle. q̄
15 cōtingit de religios. dom. facit 12. q. 1. in c. videntes. † Possunt
etiam res antedictæ pignoriari, pro ædificatione templi, vel
augmentatione cimiterii, in gl. d. cap. aurum, & cum præ-
sens priuilegium pendeat, ex primo, cap. de pigno. & aliis cau-
16 tionibus. † Et quia cautio est multiplex, vltra cautionem pi-
gnoratitiam, videndum quæ sint. Quædam cautio est simplex
pro, vt est nuda promissio. Quædam iuratoria pro, vt est pro-
missio cum iuramento. Quædam est fideiussoria, & de his simi-
libus, ut in cap. per tuas de dot. post diuort. rest. & cap. si. de
pigno. Appellatione tamen cautionis intelligimus de nuda, &
17 simplici in dubio, l. sancimus C. de verb. signif. † Quædam
est cautio mutiana, quæ habet locum, pro implemento con-
ditionis

ditionis negatiuè, potestatiuè implendè morte l. mutiane .ff. de condition. & demonst. Bal. in Auth. cui relictum C. de indi. 18 viduit. tol. † Quædam cautio de iudic. fisci, quæ non legitimat personam iudicis, coram quo præstatur parte nolente Inn. in c. inter monasterium. de re. iud. Quædam est cautio, de iudicatio soluendo, quæ præstat per confessum, vel condemnatû Bar. in l. si debitori. ff. de iud. Abb. in cap. quod ad consultatione de 19 re. iud. † Quædam est cautio de damno infecto, quæ præstatur pro periculo futuro l. 1. ff. de damn. infec. † Quædam cautio, quæ præstatur per usufructuariam de restituendo rem, proprietario, finito usufructu l. si. & ibi Bar. ff. si cui plusquam per l. 21 Fal. † Quædam est cautio indemnitis, quæ debet dari cum fideiussore tutori, vel fideiussori, vel cuilibet obligationi conditionali, l. si tutelæ, & ibi Bal. & Doc. ff. de tutel. & Ratio distru. 22 † Quædam est cautio, de non offendendo, quæ imploratur, per iudicis officium, quando quis timetur offendi, & præstatur cum fideiussore, ex qualitate personæ, quia persona esset pauper, vel diues. Item præstatur pro se, & familia sua. Itè pro amicis, & familiaribus petentibus. Item potest licere secum ducere familiares, & præstita facit præstantem acrius puniri 23 Bar. in l. illicitas §. ne potentiores. ff. de offic. præsid. † Quædam est cautio rati, quæ ab eo, qui agit extraiudicium peti potest l. de pupillo §. si procurator. ff. de oper. no. nunt. has enim cautiones committere, mihi visum non fuit, sed eas proponere, quasi, quòd in pluribus ex prænominatis presbyteri incurre possint propter quas eis non licet, Ecclesiastica mobilia ad sacrum usum destinata, pignori, nisi ex necessitate, vt superius adduxi.

S V M M A R I V M.

- 1 Clericus nõ pot fideiubere, et si inseruieret fideiussionibus a clero remouet.
- 2 Clericus prohibetur suscipere procuracionem, aduocationem, fideiussionem.
- 3 Clericus agendo contra prohibita peccat, nam videtur facere fideiusiones in præiudicium Ecclesie.
- 4 Clericus officium generale fideiubendi assumere non potest.
- 5 Clericus fideiubendo tamen tenetur.
- 6 Clericus an possit fideiubere pro clerico solum, an pro laico.
- 7 Clerici fideiussio habet locum in contractibus solum, secus de iudicio fisci, quia non est clericus idoneus.
- 8 Obligatus ad dandum fideiussorem in iudicio, non liberatur dando personam religiosam.

Fide-

- 9 Fideiussa facta à persona religiosa collegiata, quod etiam seruatur in ma-
tuo, non habet locum vltra summam communi prouidentia constitutam.
Ecclesia vltra non tenetur, & recipiens punitur.
- 10 Dicitur, in, ponitur augmentatiue vel frequentatiue.
- 11 Dicitur, in, quandoque stat priuatiue.
- 12 Clerici inobedientis pena datus, operam fideiussionibus abiicitur ab Eccle-
sia, vel à clero, vel, quod non recipiatur fideiussor.
- 13 Fideiussor simpliciter datus ex prorogatione termini non liberatur.
Secus in fideiussore dato ad tempus.
- 14 Prorogatio termini prefixi in dispositione penali prorogat penam, non
autem tollit, vel absorbet.
- 15 Termini appositio non facit recedere à forma.
- 16 Prorogatio an, & quando inducat nouationem.
- 17 Tempus, locus quandoque faciunt rem differre specie.
- 18 Fideiussor petere potest se eximi ab obligatione per principalem, quando
principalis incipit dilapidare, vel si diu stetit in obligatione.
Nisi fideiussor sit de euictione.
- 19 Fideiussor potest petere, vt liberetur si ad tempus, si est iturus ex causa uti-
li, vel neceßaria, si supuenit inimicitia inter eos, si fideiussor sine mandato.
Fideiussor si obligatus est ex guarantee.
Item si est obligatus ex rescripto mercatoris habentis executionem pa-
ratam, ex forma statuti.
Item quando est obligatus sub conditione.
Item quando est fideiussor contractus non iudicii de iudicio sili, & iu-
dicato soluendo.
Item quando fideiussor pro tutore, qui ei promissit de indemnitate.
Item quando fideiussor pro me, vt fideiubeam pro ipso.

Centessimum Decimum Quintum Privilegium.

- 1 **E**CCLESIA gaudet privilegio. f. Quod clericus
nō potest fideiubere, & si clericus fideiussionibus
interiret, à clero remouetur, cap. l. de fideiuss.
Ratio fuit hæc. f. Quia clericus prohibetur susci-
pere procuracionem, aduocationem, fideiussionem,
& hoc intelligitur, quando generaliter assumit officium, & ita
3 tenet Archid. in cap. peruenit 86. dist. f. Ideo agendo contra pro-
hibita peccat. Et ex quo videtur, quasi facere fideiussionem, in pre-
iudiciū Ecclesie, quia fideiubendo obligat patrimonium, & redditus
bene-